

Vogelwaarnemingen – Regio Zuid Antwerpen

mei - juni - juli 2023

Luc Van Schoor

Als Vogelwerkgroep Ardea betreuen we het plotse heengaan van Bert Mertens. Bert was sinds de beginjaren '80 een zeer gedreven vogelkenner en -onderzoeker. Tijdens trektellingen op onze telpost Hobokense Polder, waaraan hij - gewapend met zijn indrukwekkende 20 x 80 verrekijker - deelnam, ontpopte Bert zich steeds als een scherpziend en geduldig vogelwaarnemer.

Tijdens zijn laatste trektelling, op 7 november 2021, ontdekte hij nog langs de Scheldeoever een grote pieper, een zeldzame doortrekker in onze regio.

We zullen zijn minzame en vriendelijke aanwezigheid missen.

Tijdens deze driemaandelijke periode werden in het Ardea werkingsgebied 3679 vogelwaarnemingen ingevoerd. Onder de 351 waarnemers ging Pierre Blockx met 826 inputs nogmaals met de pluimen lopen. Op enige afstand volgden Danny Jonckheere met 220 wn. en Maarten Mortier met 208 waarnemingen.

Naast de tegenvallende lentetrekellingen op de trektelpost Hobokense Polder met slechts 12,5 teluren, de kortste sinds de start in 2010, ging de aandacht en tijd van enkele vogelwaarnemers vooral naar het uitgebreid broedvogelonderzoek in hetzelfde natuurgebied. Op de Vogelwerkgroep Ardea-website kan je dagelijks ingevoerde vogelwaarnemingen bekijken via 'waarnemingen in ons werkingsgebied'. Voer je eigen waarnemingen ook in, ze kunnen belangrijk zijn, en wie weet ... misschien ook voor opname in een volgend vogelverslag

Soortenbespreking

Er werden gedurende deze periode waarnemingen van 120 vogelsoorten ingevoerd, met als meest opmerkelijke zwarte ooievaar, slangenarend, rode wouw, bijeneter en raaf.

Voor dit verslag selecteerde ik volgende 32 soorten.

Bijeneter - Foto: Guy Borremans

Tijdens de 2de helft van juli foeraerden regelmatig 1 tot 2 **kleine zilverreigers** op het Broekskot in de Hobokense Polder (MM) en 2 **grote zilverreigers** op 28 juli (MM).

Dezelfde dag trok tijdens de massale uittocht van **gierzwaluwen**, een **zwarte ooievaar** NO over Hoboken (JDB).

Een doortrekkende **ooievaar** ging op 6 mei rusten op een grafsteen in het Schoonselhof/Antwerpen (NS),

4 **lepelaars** vlogen op 11 juli langs de Schelde bij de veerdienst Hoboken-Kruibeke. (BVD).

Als late wintergast vloog een man **grote zaagbek** op 6 mei over Edegem (WVA).

Gedurende deze periode werden waarnemingen van 44 **wespendieven** ingevoerd. Mogelijke of waarschijnlijke broedgevallen situeerden zich in Domein Moretus e.o. Hove/Boechout, in de Hobokense Polder en Hof van Hemiksem e.o. (WVA, PH, SJ, JMe, VTo, JDu, MM, OV, JCe, DJ, LV, JPi),

Een tweede kalenderjaar **slangenarend** vloog op 16 juli zuidwaarts over de Hobokense Polder (MM). Het was de derde waarneming van deze prachtige roofvogel in onze regio (MM).

Er waren in totaal 4 **haviken** gespot: 2 ex over de E19 te Edegem op 16 mei (OV) - 1 ex over Hof van Hemiksem op 30 mei (PH) - 1 juv over HP op 28 juli (MM).

Er waren dit jaar 5 geslaagde broedgevallen van **torenvalk**, in door vwg Ardea geplaatste nestkasten: Wilrijk 1 x 5 jongen, Edegem 1 x 5 en 1 x 6 jongen, Kontich 2 x 6 jongen (ES)

Geslaagde broedgevallen van **slechtvalk** in nestkasten werden dit jaar vastgesteld op de Christus Koningkerk, Kiel/Antwerpen met 3 juvenielen, op de schouw van Agfa-Gevaert met 4 juv., en op de schouw van Umicore Hoboken met 2 juv. (MM)

Als pionierssoort van kale zandterreinen was het voorspelbaar dat **kleine plevier**, na een topjaar in 2022 met 5 broedgevallen op Blue Gate/Antwerpen, als gevolg van de toenemende begroeiing en door nieuwe grond- en bouwwerken terugviel tot waarschijnlijk 2 broedparen (DJ, JMe, LVS).

Een groepje van 11 **regenwulpen** vloog over Hove op 22 juli (JCe).

3 **zwarte sterns** vlogen over de Schelde langs de Hobokense Polder op 5 juni (DJH).

Raaf - Foto: Maarten Mortier

Kent de **ransuil** een toename als schaarse broedvogel in onze regio? Dat zal de toekomst mogelijk uitwijzen. Deze lente/zomer werden alvast 3 tot 4 roepende jonge vogels gehoord en gezien in een klein bos, grenzend aan een agrarisch gebied, op de grens Kontich/Hove (WVO, IVd).

Voorts werd op 14 juni een roepende vogel gehoord nabij Schans 16-Wilrijk (MVR) en tenslotte ook een adulte vogel op 6 aug. in het Middelheimpark Noord Antwerpen (GBo).

Van de andere uilensoorten in onze regio noteerden we volgende broedresultaten in door vwg Ardea geplaatste nestkasten:

kerkuil: Aartselaar, 1 broedgeval met 3 pulli (ES), Edegem, 1 broedsel met 4 pulli (ES) Wilrijk, 1 broedgeval met 6 pulli (ES)

steenuil: Aartselaar, 1 broedgeval met 4 pulli (ES), Edegem, 3 broedsels met respectievelijk 3, 5 en 4 pulli (ES) Wilrijk, geen broedgeval in nestkast, maar wel 2 waarschijnlijke broedgevallen in natuurlijke boomholten (ES)

Zekere of mogelijke broedgevallen van **ijsvogel** werden gesignaleerd in volgende gebieden:

Fort 5/Edegem, (WVA, OF, AX, PB, STH, SB, MJe)

Fort 6 Wilrijk (SB)

Fort 7/Schoonselhof -Wilrijk (NS, WJo, WVS, JVB, KEN, KM, JC)

Fort 8 Hoboken (JB)

Hobokense Polder/Hoboken (DJ, GB, JMe, MM, LVS, PLe),

UA Campus Drie Eiken/Wilrijk (WB,

FDM)

Groen Neerland/Wilrijk (JVV)

Hof ter Beke - Wilrijk (DJ)

Een **bijeneter** vloog roepend over de Koornbloemwijk/Wilrijk op 20 mei (LVS). Dit is de tweede waarneming van deze zuiderse soort in onze regio – 1e wn. betrof 2 ex. vogels roepend over Edegem (WVA) op 27 mei 2017 aan de Groenenhoek/Wilrijk/Aartselaar.

Na een periode zonder ingevoerde waarnemingen kwam **middelste bonte specht** terug in het vizier in Middelheimpark/N-Antwerpen op 27 mei (WL), in domein Witte hoeve/Aartselaar

op 17 juni (WDW) en in Park Weynincx/Hove, eveneens op 17 juni (LVS). Op 11 juni werd een dode middelste bonte specht aangetroffen in de Zwaantjeswijk/Hoboken (IV).

Kleine bonte specht werd pas vanaf half juni, na de broedperiode, waargenomen in Hobokense Polder op 18 juni en 8 juli (LVS, JMe) en in het Schoonselhof en Fort 7/Wilrijk op 11 juli (LVS).

Op 4 mei trokken in de avondschemering (20u50-21u10) in totaal 178 **boerenzwaluwen** oostwaarts over de wijk Portugezenhoek/Hoboken (JDB). Met de stop van het veebedrijf aan de Aartselaarstraat/Edegem en het einde van twee veeboerderijen aan de Groenenhoek/Wilrijk/Aartselaar, waar tevens verbouwingen plaatsvinden, zijn de belangrijkste broedplaatsen verdwenen. De toekomst van boeren-

zwaluw als broedvogel lijkt – zonder behoud van de laatste veeboerderijen - stilaan maar zeker einde verhaal te worden in onze regio. Helaas !

Zekere of mogelijke broedgevallen van **grote gele kwikstaart** werden vastgesteld op Fort 5/Edegem (WVA, JC, OF, GIL, PBa, MJe), op Hof ter Linden/Edegem (WVA, VTo, OF, LVS), in Fort 7 (NS), in UA Campus Drie Eiken (WLL) en mogelijk ook in park Kasteel Mee-renhof/Hoboken (Gilles), Cleydaelhof/Aartselaar (ES)

2 op doortrek pleisterende man **paapje** werden op 4 mei gespot in de Beekhoek/Lint/Hove (JCe).

Het enige waarschijnlijke broedgeval in de regio van **roodborsttapuit** werd in mei vastgesteld langs de Aartselaarstraat/Edegem (PBa).

Een adult wijfje **tapuit** foerageerde op 2 en 3 mei langs de Petroleumkaai/Hoboken (JMe), DJ, GB).

Op doortrek pleisterende en zingende **spotvogels** werden gehoord op 7 mei langs de spoorweg in Hove (JCe) en op 20 mei langs de rand van Fort 7/Moe-relei Wirijk (JB).

Een zingende man **bonte vliegenvanger** werd op 4 en 9 mei gespot in het Uilenbos/Hove (BMo, JCe).

Een vermoedelijk ongepaard mannetje **wielewaal** werd gehoord en gezien in de Hobokense Polder op 31 mei en 2 juni (DJ) en op 23 juni (MVR).

Een **raaf** vloog roepend over de Koornbloemwijk/Wilrijk op 4 juni (LVS).

Slangenarend - Foto: Maarten Mortier

Vanaf 4 juni werden tot eind juli in totaal 71 overvliegende **kruisbekken** gezien en gehoord over Edegem en Hove, met als grootste groep 21 ex op 18 juni over Edegem (WVA, JCe, KM).

Telkens één overvliegende **appelvink** werd gehoord en/of gezien op 6 en 21 mei en op 22 juni in Edegem (WVA) en een zittende vogel op 7 juni in Hove (JCe).

Exoten

Een ontsnapte **grasparkiet** vloog op 8 juli over de Aartselaarstraat/Edegem (WVA) en een **valkparkiet** pleisterde op 13 juli op Blue Gate/Hoboken (MDH).

Zwarte ooievaar - Foto: Maarten Mortier

Waarnemers

AX Axelds
 BMo Bart Moons
 BVD Benoit Van Damme
 DJ Danny Jonckheere
 DJH Dirk Jan Huisman
 ES Eddie Schild
 FM Florian Michielsens
 GB Guy Borremans
 GBo Geert Bollen
 GIL Gilles
 IVd Isabelle Van der Auwera
 IV Ivan
 JB Jozef Bafort
 JC Johan Claessens
 JCe Jan Celis

JDB Jan De Bie
 JDu Julien Dua
 JMe J. Meuris
 JPi Joachim Pintens
 JVB Jan Van den Bussche
 JVV John Van de Voorde
 KEN Ken
 KM Koen Maes
 LV Laurens Verbeeck
 LVS Luc Van Schoor
 MDH Mathias D'Haen)
 MHo Marc Hofman
 MJe Marc Jeurissen
 MM Maarten Mortier
 MVR Marc Van Ruymbeke
 NS Niels Schild

OF Olivier Fuchs
 OV Olivier Vercauteren
 PBa Philip Barbaix
 PH Peter Hofman
 PLe Pieter Leblans
 SB Stijn Baeten
 SJ STUART Jervis
 STH Steven Hosteyn
 VTo Victor Torres
 WDB Wim De Belder
 WDW Walter De Weger
 WJo Wim Jouret
 WL William Leloup
 WVA Wouter Van Assche
 WVO Wim Van Opstal
 WVS Walter Van Spaendonk